

Ecclesiastes

Gymel. Reddet ei bonū et non malum omnibus diebus vite sue. **Deleth.** Quæsiuit lanam et linū. et operata est filio matris suæ. **De.** Facta est quasi nauis infitoris de longe portans panem suum. **Clau.** De nocte surrexit et dedit prædæ domesticis suis et cibaria ancillis suis. **Zai.** Considerauit agrum et emit eum de fructu manuum suarum plantauit vineam **Beth.** Accurrit fortitudine lumbos suos. et roboraui brachium suum. **Leth.** Gustauit et vidit quia bona est negotiatio eius: non extinguetur in nocte lucerna eius. **Joth.** Manum suam misit ad fortia. et digiti eius apprehenderunt fructum. **Caph.** Manum suam aperuit inopi. et palmas suas extendit ad pauperem. **Lamech.** Non timebit domui sue a frigidibus niuis. omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. **Nem.** Stragulam vestis fecit sibi: byssus et purpura indumentum eius. **Nun.** Nobilis in portis vir eius: quoniam sederit cum senatoribus terre. **Samech.** Syndonem fecit et vendidit: et cingulum tradidit chanaanæ. **Syn.** Fortitudo et decore indumentum eius et ridebit in die nouissimo. **She.** Os suum aperuit sapientie. et lex clementie in lingua eius. **Sade.** Considerauit semitas domus sue: et panem ociosa non comedit. **Loph.** Surrexerunt filii eius et beatissimam predicauerunt virum eius et laudauit eam. **Res.** Multe filie congregauerunt diuitias tu supergressa es vniuersas. **Syn.** Fallax gratia et vana est pulchritudo: mulier timens dominum ipsa laudabitur. **Tau.** Date ei de fructu manuum suarum: et laudent eam in portis opera eius.

Expliciunt puerbia salomonis. Incipit prologus sancti Hieronymi in librum Ecclesiasten.

Mimini me ante hoc ferme quinquenniū. cum adhuc romæ essem et ecclesiasten sancte beate filie legerem. ut eam ad contemptum mundi huius puocarem. et

omne quod in mundo cerneret putaret esse pro nihilo. rogatus ab ea: et in more commentarioli. obscura queque differere ut absque me posset intelligere que legebat. Itaque quoniam in procipectu nostri operis subita morte subtracta est: et ubi non meruimus a paula et eustochium talem vite nostre habere sortem: tanto vulnere tunc percussus obmutui. nunc in bethleem positus. angustiore videlicet ciuitate. et illius memorie et vobis reddo quod debeo. Hoc breuiter ammones quod nullius auctoritate secutus sum: sed de hebreo transferens: maxime septuaginta interpretum consuetudini me coaptavi: in his dumtaxat que non multum ab hebraicis discrepabant. Interdum a quibusdam quoque et symmachi et theodoronis recordatus sum: ut nec nouitate nimia: lectoris studium deterrerem: nec rursus contra scientiam meam fonte veritatis omissis: opinionum riuulos consecrarem.

Explicet prologus sancti Hieronymi. Incipit liber ecclesiastes. Capitulum. I

erba ecclesi

Vastes. filii dauid regis hierusalem. Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes: vanitas vani-

tatum et omnia vanitas. Quid habet amplius homo de vniuerso labore suo quo laborat sub sole? Generatio preterit et generatio aduenit. terra autem in eternum stat. Oritur sol et occidit. et ad locum suum reuertitur: ibique renascens gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem. Lustras vniuersa in circuitu pergit spiritus. et in circulos suos reuertitur. Omnia flumina intrant mare: et mare non redundat. Ad locum vniuersum flumina reuertuntur: ut iterum fluant. Cuncte res difficiles: non potest eas homo explicare sermone. Non saturatur oculus visu: nec auris auditu impletur. Quid est quod fuit? Ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est. Ipsum

m m ij

quod faciendū est. Nihil sub sole nouū
nec ualet quisq; dicere: ecce hoc recens
est. Jam enī p̄cessit in seculis que fue-
runt ante nos. Nō est prior memoria:
sed nec eorū quidē q̄ postea futura sunt
erit recordatio ap̄d eos qui futuri sunt
in nouissimo. Ego ecclesiastes fui rex
israel in hierusalē. et p̄posui in aīo meo
querere et inuestigare sapiēter de omnib;
que sūt sub sole. Hāc occupationē pes-
simā dedit deus filiis hōim: vt occupa-
rentur in ea. Vidi que sūt cuncta sub
sole. et ecce vniuersa vanitas et afflictio
spūs. Peruersi difficile corriguntur: et
stultorū infinitus est numerus. Locu-
sum in corde meo dicēs. Ecce magnus
effectus sum. et p̄cessi oēs sapiētia qui
fuerunt ante me in hierusalē: et mens
mea p̄templata est multa sapiēter et di-
dici: deditq; cor meū vt scire prudentiaz
atq; doctrinā: erroressq; et stulticiaz. Et
agnoui q̄ in his q̄z esset labor et afflictio
spūs: eo q̄ i multa sapia multa sit indi-
gnatio: et q̄ addit scientiā addit et laborē

Iri ergo in corde meo. II

o Gladā et affluā delitijs: et fruar
bonis. Et vidi q̄ hoc q̄z esset va-
nitas. Risum reputaui errorem. et gaudio
dixi. Quid frustra deciperis? Cogitauī
in corde meo abstrahere a vino carnem
meā vt animū meū transferrē ad sapiē-
tiā deuitarēq; stulticiā: donec viderē qd
esset vtile filiis hōim: q̄ facto opus est
sub sole numero dierū vite sue. Magni-
ficauī opa mea. Edificauī mihi domos
et plantaui vineas. feci hortos et pome-
ria. et p̄seui ea cuncti generis arborib; et
extruxi mihi piscinas aquarū vt irrigarē
filuā lignorū germinantiū. Possedi ser-
uos et ancillas multāq; familiā habui
armenta q̄z et magnos ouīū greges vlt-
ra oēs qui fuerūt ante me in hierusalē
Locerbaui mihi argentū et aurum et
substantias regū et puinciaz. Feci mihi
cantores et cantatrices et delicias filiorū
hōim: cyphos et vrceolos in ministerio
ad vna fundēda. et supgressus sum opi-
bus oēs qui ante me fuerūt in hierlm.

Sapientia q̄z p̄seueravit meū: et oīa q̄
desiderauerūt oculi mei nō negaui eis:
nec phibui cor meū quin omni volupta-
te fruere. et oblectaret se in his q̄ p̄pa-
rauerā. Et hāc rarus sum p̄tem meā si
vterer labore meo. Cūq; me cōuertis-
sem ad vniuersa opa q̄ fecerāt manus
mee. et ad labores in quib; frustra suda-
uerā vidi in omnib; vanitatē et afflictōz
animi et nihil p̄manere sub sole. Transi-
ui ad p̄templandā sapiētiā. erroressq;
et stulticiā. Quid est inquā homo vt se-
qui possit regē factorē suum? Et vidi q̄
tū p̄cederet sapia stulticiā: quantū dif-
fert lux a tenebris. Sapiētis oculi in ca-
pite eius: stultus in tenebris ambulat
Et didici q̄ vnus vtriusq; esset inter-
tus. et dixi in corde meo. Si vn? et stul-
ti et meus occasus erit. quid mihi p̄dest
q̄ maiore sapiē dedit operam: Locutusq;
cū mēte mea: aniaduerti q̄ hoc q̄z esset
vanitas. Non enī erit memoria sapien-
tis filiter vt stulti in p̄petuū. et futura
opa obliuione cūcta p̄ter opient. No-
ritur doctus filiter vt indoctus. et idcir-
co reduit me vite mee. videntem mala
vniuersa esse sub sole. et cūcta vanitatē
et afflictōnez spūs. Rursus detestatus
sum oēm industriā meam qua sub sole
studiosissime laboraui habiturus here-
dem post me quē ignoro vtrum sapiēs
an stultus futurus sit. et dominabit in
laborib; meis quib; desudaui et sollicitus
fui. Et est quicq; tam vanus? Unde ces-
saui: renūciauitq; cor meū vltra labora-
re sub sole. Nam cū alius laboret in sa-
pientia et doctrina et sollicitudine: homi-
ni ocioso que sita dimittit. Et hoc q̄z va-
nitas et magnū malū. Quid enī p̄derit
homini de vniuerso labore suo et afflictio-
ne spūs q̄ sub sole cruciatus est. Cū-
cti dies eius dolorib; et erumnis pleni
sunt nec p̄ noctem mēte requiescit. Et
hoc nōne vanitas est? Nōne melius est
comedere et bibere et offendere aīe suē
bona de laborib; suis? Et hoc de manu
dei est. Quis ita deuorabit et delitijs af-
luet vt ego? Domini bono in cōspectu

Ecclesiastes

suo dedit deus sapientiā et scientiā et leticiā: peccatori autē dedit afflictōis et curas supflūā. ut addat et congreget et tradat ei qui placuit deo. Sed et hoc vanitas est et: cassa sollicitudo mentis. **III**

Omnia tempus habent: et suis spacis transeunt vniuersa sub celo. Tempus nascendi: et tps moriēdi. Tpus plantandi: et tpus euellendi qđ plantatū est. Tpus occidendi et tpus sanandi. Tpus destruendi et tpus edificandi. Tempus flendi et tps ridendi. Tempus plangendi et tpus saltandi. Tempus spargendi lapides et tpus colligendi. Tpus amplexandi. et tpus longe fieri ab amplexibz. Tpus acquirendi et tpus perdendi. Tempus custodiendi. et tempus abijciendi. Tempus sciendi et tpus psuendi. Tpus tacendi. et tpus loquendi. Tpus dilectōis et tempus odij. Tempus belli et tpus pacis. Quid habet amplius homo de labore suo? Uidi afflictionē quā dedit deus filijs hōim ut distendantur in ea. Cuncta fecit bona in tpe suo: et mundū tradidit disputatōni eoz: et non inueniat homo opus qđ opatus est deus ab initio vsq; ad finē. Et cognoui qđ nō esset melius nisi letari: facere bñ in vita sua. Omnis enī homo qui comedit et bibit et videt bonū de labore suo: hoc donum dei est. Didici qđ oīa opa que fecit deus p̄seuerent in p̄etūū. Nō possumus eis quicq; addere nec auferre: que fecit deus ut timeatur. Quod factū est ipsum p̄manet. Que futura sunt iam fuerūt: et deus instaurat qđ abijt. Uidi sub sole in loco iudicij impietate et in loco iusticie iniquitatem. et dixi in corde meo: Iustum et impiū iudicabit dñs: et tpus ois rei tūc erit. Dixi in corde meo de filijs hōim ut p̄baret eos deus. et ostēderet filies esse bestijs. Adcirco vnus interitus est hōis et iumentoz. et equa vtriusq; p̄litio. Sicut moritur homo sic et illa moriuntur. Siliter spirant oīa et nihil habet homo iumēto amplius. Cuncta subiacent vanitati. et oīa p̄gunt ad

vnus locum. De terra facta sunt et in terrā pariter reuertunt. Quis nouit si spūs filioz adam ascendat sursum et si spūs iumentoz descēdat deorsum? Et deprehendi nihil esse melius qđ letari hōminem in ope suo. et hanc esse partem illius. Quis enī eum adducet ut post se futura cognoscat? **III**

Erti me ad alia et vidi calūnias que sub sole gerunt. et lachrymas innocentū et neminē cōsolatorē. nec posse resistere eoz violētie cunctoz auxilio destitutos. Et laudaui magis mortuos qđ viuētes. et feliciorē vtroq; iudicaui qui necdū nat' est: nec vidit mala qđ sub sole sūt. Rursum cōtemplatus sūm oēs labores hōim. et industrias anīaduerti patere inuidie p̄mi. Et in hoc ergo vanitas et cura superflua est. Stultus p̄plicat manus suas et comedit carnes suas dicēs. Melius est pugillus cū requie. qđ plena vtraq; manus cū labore et afflictōe animi. Cōfiderans repperi et aliā vanitatē sub sole. Vnus est et secundū nō habet. nō filium. nō fratrem. et tñ laborare nō cessat. nec satianē oculi eius diuitijs. nec recogitat dicens: Cui laboro et fraudo aīam meam bonis? In hoc qđ vanitas est et afflictio pessima. Melius est ergo duos esse simul qđ vnū: habēt enī emolumentū societatis sue. Si vnus ceciderit: ab altero sulciatur. Ut soli: qđ cū ceciderit nō habet subleuantē se. Et si dormierint duo soubunt mutuo Vn' quō calehet? Et si quispiā p̄ualuerit cōtra vnus. duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rumpit. Melior est puer pauper et sapiens rege sene et stulto. qui nescit p̄uidere in posterum. Qđ de carcere catenisq; interdum quis egrediatur ad regnum. et alius natus in regno inopia consumatur Uidi cunctos viuētes. qui ambulant sub sole cum adolescente secūdo: qui consurget. p̄ eo. Infinitus numerus est populi omnū qui fuerūt ante eū. et qui postea futuri sunt non letabuntur in eo. Sed et hoc

vanitas et afflictio spiritus. Custodi pedem tuum ingrediens domum dei. et appropinqua ut audias. Multo enim melior est obedientia quam stultorum victimae: qui nesciunt quid faciunt mali.

V

Et temere quid loquaris: neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram deo. Deus enim in celo et tu super terram: idcirco sunt pauci sermones tui. Multas curas sequuntur somnia. et in multis sermonibus inuenies stulticia. Si quid voluisti deo ne moreris reddere. Displicet enim ei infidelis et stulta promissio. Sed quodcumque uoueris redde. Multoque melius est non uouere: quam post uotum promissa non reddere. Ne desideris os tuum ut peccare facias carnem tuam: neque dicas coram angelo non est prudentia: ne forte iratus dominus propter sermones tuos dissipet cuncta opera manuum tuarum. Ubi multa sunt somnia: plurime sunt vanitates et sermones innumerati. Tu uero deum time. Si uideris calumnias egenorum et uolenta iudicia et subuerti iusticiam in puincia. non mireris super hoc negotio. quod excelsio est alius. et super hos quibus eminentiores sunt alij et in super uniuersam terram rex imperat seruenti. Auarus non implebitur pecunia. et qui amat diuitias fructum non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt opes: multi et qui comedunt eas. Et quod prodest possessori: nisi quod cernit diuitias oculis suis? Dulcis est somnus operantis siue paruum siue multum comedat. saturitas autem diuitis non finit eum dormire. Est et alia infirmitas pessima quam uidi sub sole. Diuitie preseruate in malum domini sui. Pereunt enim in afflictione pessima. Generauit filium qui in summa egestate erit. Sicut egressus est nudus de utero matris sue. sic reuertetur. et nihil auferet secum de labore suo. Miserabilis propterea infirmitas. Quomodo uenit sic reuertetur. Quid ergo prodest ei quod laborauit in uentum? Cunctis diebus uite sue comedit in tenebris et in curis multis. et in erumna atque tristitia. Hoc itaque uisum est mihi

bonum: ut comedat quis et bibat et fectur leticia ex labore suo quod laborauit ipse sub sole numero dierum uite sue: quos dedit ei deus. et haec est pars illius. Et omni homini cui dedit deus diuitias atque substantiam potestatemque ei tribuit ut comedat ex eis et fruatur parte sua. et letetur de labore suo: hoc est donum dei. Non enim satis recordabitur dierum uite sue. eo quod deus occupet delicias cor eius.

VI

Et et aliud malum quod uidi sub sole. et quidem frequens apud homines. Vir cui dedit deus diuitias et substantiam et honorem. et nihil deest aie sue ex omnibus que desiderat. nec tribuit ei partem deus ut comedat ex eis: sed homo extraneus uorabit illud. Hoc vanitas et magna miseria est. Si genuerit quisquam centum liberos et uixerit multos annos. et plures dies etatis habuerit: et aia illius non utatur bonis substantie sue: sepulturaque careat. de hoc ego pronuncio quod melior illo sit abortiuus. Frustra enim uenit et pergit ad tenebras. et oblivione delebitur nomen eius. Non uidit sol. neque cognouit distantiam boni et mali: etiam si duobus milibus annis uixerit: et non fuerit profuitus bonis. Nonne ad unum locum perant omnia? Omnis labor hominis in ore eius: sed aia eius non implebitur bonis. Quid habet amplius sapiens a stulto. et quid pauper nisi ut pergat illuc ubi est uita? Melius est uidere quod cupias quam desiderare quod nescias. Sed et hoc est vanitas et presumptio spiritus. Qui futurus est. iam uocatum est nomen eius. et scitur quod homo sit: et non possit contra fortiozem se in iudicio contendere. Verba sunt plurima multa atque in disputando habentia uanitatem.

VII

Quid necesse est homini maiora querere. cum ignoret quid conducat sibi in uita sua numero dierum peregrinationis sue. et tempore quod uelut umbra preterit? Aut quis ei poterit indicare: quid post eum futurum sub sole sit? Melius est nomen bonum quam unum

guenta preciosa: et dies mortis die na-
 ciuitatis. Melior est ire ad domū luctus
 quā ad domū conuiuij. In illa enī finis
 cunctoz ammonetur iuim et viuēs co-
 gitat quid futurū sit. Melior est ira risu
 quā tristitia vultus corrigitur animus
 delinquētis. Cor sapientū vbi tristitia
 est: et cor stultoꝝ vbi leticia. Melius est
 a sapiente corripī quā stultoꝝ adulatōe de-
 cipi. quā sicut sonitus spinax ardentium
 sub olla: sic risus stulti. Sed et hoc va-
 nitas. Calumnia perturbat sapientē et p-
 det robur cordis eius. Melior est finis
 orōnis: quā principiū. Melior est paties
 arrogante. Ne sis velox ad irascendum
 quā ira in sinu stulti requiescit. Ne dicas
 quid putas cause est quā priora tpa meli-
 ora fuere quā nūc sunt. Stulta enim est
 huiuscemodi interrogatio. Utilior est
 sapiētia cū diuitijs et magis pdest vidē-
 tibi solē. Sicut enī ptegit sapiētia: sic
 ptegit pecunia. Hoc autē plus habz eru-
 ditio et sapiētia: quā vitā tribuūt possesso-
 ri suo. Considera opa dei. quā nemo possit
 corrigere quē ille despexerit. In die bo-
 na fruire bonis. et malā diē p̄caue. Si-
 cut enī hanc sic et illā fecit deus: vt non
 inueniet homo p̄tra eū iustas querimo-
 nias. Hec quā vidi in die vanitatis mee
 Iustus p̄bit in iusticia sua: et impius
 multo viuīt tpe in malicia sua. Noli es-
 se iustus multū. neq; plus sapias quā ne-
 cesse est ne obstupescas. Ne impie agas
 multū: et noli esse stultus ne moriaris
 in tpe nō tuo. Bonum est te sustentare
 iustū: sed ab illo ne subtrahas manū tu-
 am: quia qui timet deū nihil negligit.
 Sapiētia p̄fortauit sapientē sup decē
 principes ciuitatis. Nō est enī homo iu-
 stus in terra qui faciat bonū et nō peccet
 Sed et cunctis sermonib; qui dicūtur
 nec accomo des cor tuū: ne forte audias
 seruū maledicentē tibi. Scit enī p̄sciē-
 tia tua: quā et tu crebro maledixisti alijs
 Cuncta tentauī in sapiētia. Dixi sapi-
 ens efficiar: et ipsa longē recessit a me
 multo magis quā erat. Et alta p̄funditas
 quis inueniet eam? Lustraui vniuersa

animo meo vt scirem et considerarem
 et quererē sapiētia et rationē: et vt co-
 gnoscerē impietatem stulti et erroꝝ im-
 prudentiū. Et inueni amariorē morte
 mulierē que laqueus venatoꝝ est: et sa-
 gena cor eius. Vincula sunt manus illi-
 us. Qui placet deo effugiet illam. qui
 autē peccator est capiet ab illa. Ecce hoc
 inueni dixit ecclesiastes vniū et alterum
 vt inuenire rōnem quā adhuc querit
 aīa mea et non inueni. Clirum de mille
 vniū repperi: mulierē ex omnib; nō in-
 ueni. Solūmodo hoc inueni. quā fecerit
 deus hōiem rectū: et ipse se infinitis mi-
 scuerit questionib;. Quis talis vt sapi-
 ens est? Et quis cognouit solutionem
 verbi.

VIII

Sapiētia hominis lucet in vul-
 tu eius. et potentissimus faciē
 illius p̄mutabit. Ego os regis
 obseruo. et p̄cepta iuramēti dei. Ne fe-
 stines recedere a facie eius: neq; p̄mane-
 as in ope malo: quā omne quod voluerit
 faciet. et sermo illius potestate plenus
 est. Nec dicere ei quisquē potest: quare ita
 facis. Qui custodit p̄ceptū. non expe-
 rietur quicquē mali. Tpus et responsionē
 cor sapientis intelligit. Omni negocio
 tempus est: et oportunitas et multa ho-
 minis afflictio: quia ignorat p̄terita:
 et futura nullo scire p̄t nuncio. Non est
 in hōis potestate p̄hibere spiritum. nec
 habet potestatē in die mortis nec fini-
 tur quiescere ingruente bello: neq; sal-
 uabit impietas impium. Omnia hec cō-
 sideraui: et tedi cor meū in cunctis ope-
 ribus que fiunt sub sole. Interdum to-
 minatur homo homini in maluz suum
 Clidi impios sepultos qui etiam cum
 adhuc viuerent in loco sancto erant: et
 laudabantur in ciuitate quasi iustoz
 operum. Sed et hoc vanitas est. Etenī
 quia non p̄fertur cito cōtra malos sen-
 tentia: absq; timore villo filij hominuz
 p̄petrent mala. Attamen peccator ex eo
 quā centies facit malū et p̄ patientiam su-
 stentatur: ego cognoui quā erit bonū ti-
 mentib; deū: qui p̄rentur faciem eius.

Non fit bonum impio: nec plongetur dies eius: sed quasi umbra transeant: qui non timent faciem domini. Et est alia vanitas que fit super terram. Sunt iusti quibus mala perveniunt quasi opera egerint impiorum et sunt impii qui ita securi sunt quasi iustorum sciam habeant. **S**ed et hoc vanissimum iudico. Laudavi igitur leticiam quod non esset homini bonum sub sole. nisi quod comederet et biberet atque gauderet et hoc solum secum auferret de labore suo omnibus diebus vite sue quos dedit ei deus sub sole. Et apposui cor meum ut scirem sapientiam et intelligerem dissensionem que versatur in terra. Est homo qui diebus et noctibus somnum non capit oculis. Et intellexi quod omnium operum dei nullam possit homo invenire rationem eorum que sunt sub sole. et quanto plus laboraverit ad querendum: tanto minus inveniat. Etiam si dixerit sapiens se nosse: non poterit respirare. Omnia hec tractavi in corde meo: ut curiose intelligerem. **IX**

Ante iusti atque sapientes: et opera eorum in manu dei. Et tamen nescit homo utrumque amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum servantur incerta: eo quod universa eque eveniant iusto et impio. bono et malo. mundo et immundo. immolanti victimas et sacrificia committenti. Sicut bonus: sic et peccator ut puerus. ita qui verum dixerat. Hoc est pessimum inter omnia que sub sole sunt: quod eadem cunctis eveniunt: Unum et corda filiorum hominum implentur malicia et contemptu in vita sua et post hec ad inferos deducuntur. Nemo est qui semper vivat: et qui huius rei habeat fiduciam. Melior est canis vivus leone mortuo. Viventes enim sciunt se esse mortuos: mortui vero nihil noverunt amplius: nec habent ultra mercedem: quod obliuioni tradita est memoria eorum. Amoremque et odium et invidiam simul perierunt: nec habent partem in hoc seculo. et in opere quod sub sole geritur. Glade ergo et comede in leticia panem tuum. et bibe cum gaudio vinum tuum quod deo placet opera tua. Omni tempore sint vestimenta tua candida et oleum de capite tuo non deficiat. Perfructure vita cum pro-

re quam diligis. cunctis diebus vite instabilitatis tue: quod datur tibi sub sole omni tempore vanitatis tue. **N**ec est enim prope in vita: et in labore tuo quo laboras sub sole. Quodcumque facere poterit manus tua instanter operare. quod nec opus. nec ratio. nec sapientia. nec scientia erunt apud inferos quod tu properas. **C**erti me ad aliud. et vidi sub sole. nec velocius esse cursum. nec fortius bellum. nec sapientium panem. nec doctorum divitias. nec artificum gratiam: sed tempus casumque in omnibus. **N**escit homo finem suum sed sicut pisces capiuntur hamo: et aves laqueo apprehenduntur sic capiuntur homines in tempore malo: cum eis exemplo supervenerit. **H**anc quod sub sole vidi sapientiam et probavi maximam. Civitas parva et pauci in ea viri. Venit contra eam rex magnus et vallavit eam: extruxitque munitiones per gyrum et perfecta est obsidio. **I**nventusque est in ea vir pauper et sapiens et liberavit urbem per sapientiam suam. et nullus deinceps recordatus est nominis illius pauperis. **E**t dicebam ego meliorem esse sapientiam fortitudine. **Q**uod ergo sapientia pauperis pretempta est. et verba eius non sunt audita. **V**erba sapientium audiuntur in silentio: plusquam clamor principis inter stultos. **M**elior est sapientia quam arma bellica: et qui in vino peccaverit: multa bona perdet.

X
Visce morientes perdunt suavitatem tunc unguenti. **P**reciosior est sapientia. parvaque gloria. ad tempus stulticia. **C**or sapientis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius. **S**ed et in via stultus ambulans: cum ipse insipiens sit omnes stultos estimat. **S**i spiritus preteritis habentis ascenderit super te. locum tuum ne dimiseris: quod curatio faciet cessare peccata maxima. **E**st malum quod vidi sub sole quasi per errorem egrediens a facie principis. **P**ositum stultus in dignitate sublimi et divites sedere deorsum. **V**idi servos in equis et principes ambulantes super terram quasi servos. **Q**ui fodit foueam incidet in eam. et qui dissipat sepem mordebit eum coluber. **Q**ui transfert

Ecclesiastes

lapides affligetur in eis. et qui scindit ligna vulnerabit ab eis. Si retusum fuerit ferrum: et hoc non ut prius sed hebetatum fuerit multo labore exacuet. et post industriam sequetur sapientia. Si mordeat serpens in silentio: nihil eo minus habet. qui occulte detrahit. Verba oris sapientis gratia: et labia insipientis precipitabit eum. In initium verborum eius stulticia: et nouissimum oris illius error pessimus. Stultus verba multiplicat. Ignorat homo quid ante se fuerit: et quid post se futurum sit. quis ei poterit indicare? Labor stultorum affliget eos qui nesciunt in verbo progere. Ne tibi terra cuius rex puer est. et cuius principes mane comedunt. Beata terra cuius rex nobilis est et cuius principes rescuntur in tempore suo. ad reficiendum et non ad luxuriam. In pigritatis humiliabitur cognatio et in infirmitate manuum prefallabit domos. In risu faciunt panem et vinum. ut epulentur bibentes. Et pecunie obediunt omnia. In cogitatione tua regi non detrahas: et in secreto cubiculi tui non maledixeris diuiti. quia et aues celi portabunt vocem tuam: et qui habent pennas annuntiant sententiam.

XI

Inter panem tuum super transeuntes aquas: quia post tempora multa inuenies illum. Da pres septem nec non et octo: quia ignoras quid futurum sit mali super terram. Si replete fuerint nubes: imbrem super terram effundent. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilones: in quocumque loco ceciderit ibi erit. Qui obseruat ventum non seminat et qui confiderat nubes nunquam metet. Quomodo ignoras que sit via spiritus. et qua ratione pingantur ossa in ventre pregnantis: sic nescis opera dei qui fabricator est omnium. Ne semina semen tuum. et vespere ne cesset manus tua quia nescis quid magis oriatur hoc aut illud. et si utrumque simul melius erit. Dulce lumen et delectabile est oculis videre solem. Si annis multis vixerit homo et in his omnibus letus fuerit: meminisse debet tenebrosi temporis

et dierum multorum: qui cum venerint vanitatis arguentur preterita. Letare ergo iuuenis in adolescentia tua: et in bono sit cor tuum in diebus iuuentutis tue et ambula in vijs cordis tui. et in intuitu oculorum tuorum. et scito quod pro omnibus his adducet te deus in iudicium.

XII

Transfer iram a corde tuo et amoue malicias a carne tua. Adolescentia enim et voluntas vana sunt. Memento creatoris tui in diebus iuuentutis tue: antequam veniat tempus afflictionis tue. et appropinquet anni de quibus dicas: non mihi placet. Antequam tenebre sciant sol et lumen et stelle et luna. et reuertantur nubes post pluiam. Quamquam motus erunt custodes domus. et mutabunt viri fortissimi. et ociose erunt molentes in minuto numero et tenebrescent videntes per foramina. et claudent ostia in platea in humilitate vocis molentis. et consurgent ad vocem volucris. et obsurdescunt omnes filie carminis. Excelsa quoque timebunt. et formidabunt in via. florebunt amygdalus. impinguabitur locusta. et dissipabitur capparitis. Quamquam ibit homo in domum eternitatis sue et circumbunt in platea plangentes. Antequam rumpatur funiculus argenteus: et recurrat vitta aurea et iteratur hydria super fontem. et constringatur rota super cisternam. et reuertatur puluis in terram suam unde erat. et spiritus redeat ad deum qui dedit illum. Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes. et omnia vanitas. Cumque esset sapientissimus ecclesiastes. docuit populum et enarrauit que fecerat. et inuestigans composuit parabolas multas. Quasiuit verba vtilia et conscripsit sermones rectissimos: ac veritate plenos. Verba sapientium sicut sumuli et quasi clavi in altum defixi: que per magistrorum consilium data sunt a pastore vno. His amplius filii mihi ne requiras. Faciendi plures libros nullus est finis: frequensque meditatio carnis afflictio est. Finem loquendi pariter omnes audiamus. Deum time et mandata eius observa. Hoc est

Cantica

omnis homo. Cuncta que sunt a Idus
cet deus in iudicium pro omni creato:
sive bonum sive malum fit.

Explicit liber ecclesiastes. Incipiunt
Cantica canticorum. Capiculu I

Sculetur

o me osculo oris sui.
Quia meliora sunt
vbera tuo vino: fra-
gratia vnguetis opti-
mis. Oleum effusum
nomen tuum: ideo adolescentule dilexe-
runt te. Traxerunt me post te. Curremus in
odore vnguentorum tuorum. Introduxit
me rex in cellaria sua. Exultabimus et le-
tabimur in te: memores vberum tuorum
super vinum. Recti diligunt te. Nigra sum
sed formosa filie hierusalem. sicut taber-
nacula cedari. sicut pelles salemonis. No-
lite me considerare quia fulca sum quia de-
colorauit me sol. Filij matris mee pu-
gnauerunt contra me: posuerunt me cu-
stodiam vineis. Clineam meam non cu-
stodiui. Indica mihi quem diligit anima
mea. vbi pascas. vbi cubes in meridie.
ne vagari incipiam post greges sodalium
tuorum. Si ignoras te o pulcherrima inter
mulieres. egredere et abi post vestigia
gregum tuorum. et pascas hedos tuos iuxta
tabernacula pastorum. Equitatum meo
in curribus pharaonis assimilauit te a-
mica mea. Pulcre sunt gene tue sicut
turturis: collum tuum sicut monilia.
Murenulas atreas faciemus tibi: ver-
micularas argento. Dum esset rex in ac-
cubitu suo: nardus mea dedit odorem
suum. Fasciculus myrtis dilectus me-
us mihi: inter vbera mea comorabitur.
Botrus cypri dilectus meus mihi: in vi-
neis engaddi. Ecce tu pulchra es amica
mea: ecce tu pulchra oculi tui columbarum.
Ecce tu pulchra es dilecte mi: et decorus
lectulus noster floridus: rigna domo-
rum nostrarum cedrina: laquearia nos-
tra cypressina.

II

e Go flos campi: et lilium cons-
uallium. Sicut lilium inter spi-
nas: sic amica mea inter filias.

Sicut malus inter ligna siluarum: sic di-
lectus meus inter filios. Sub umbra
illius quem desideraueram sedi. et fructus
eius dulcis gutturi meo. Introduxit
me rex in cellam vinariam. ordinauit in me
charitatem. Fulcite me floribus. stipate
me malis: quia amore langueo. Lena eius
sub capite meo. et dextera illius amplexa-
bitur me. Adiuro vos filie hierusalem. p-
capreas ceruosque camporum: ne suscitatis:
neque euigilare faciatis dilectam quoadus-
que ipsa viuit. Gloriam dilecti mei. Ecce iste
venit saliens in montibus transiens colles:
Similis est dilectus meus capree hin-
nuloque ceruorum. En ipse stat post parietem
nostrum respiciens per fenestras: prospiciens
per cancellos. En dilectus meus loqui-
tur mihi. Surge propterea amica mea col-
lumba mea. formosa mea et veni. Jam
enim hiemps transiit: imber abiit et recessit.
Flores apparuerunt in terra nostra: tempus pu-
rationis aduenit. Gloriam turturis audita
est in terra nostra. ficus protulit grossos
suos: vinee florentes dederunt odorem
suum. Surge propterea amica mea specio-
sa mea et veni: collumba mea in forami-
nibus petre in caverna macerie. Osten-
de mihi faciem tuam: sonet vox tua in au-
ribus meis. Gloriam enim tua dulcis et facies
tua decora. Capite nobis vulpes pu-
las: que demoluntur vineas. Nam vi-
nea nostra floruit. Dilectus meus mihi et
ego illi: qui pascit inter lilia donec aspi-
ret dies: et inclinentur umbræ. Reuer-
tere. similis esto dilecte mi capree hin-
nuloque ceruorum super montes bethel.

III
i lectulo meo per
noctem quæsiui quem diligit
anima mea. Quæsiui illum. et
non inueni. Surgam et circuibo ciuita-
tem per vicus et plateas queram quem
diligit anima mea. Quæsiui illum et non
inueni. Inuenerunt me vigiles: qui
custodiunt ciuitatem. Num quem di-
ligit anima mea vidistis? Paululum